«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ΄ 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς΄ 63).

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΤ΄. — Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ἰουνίου 1936 — Ἀριθ. 1241

ΥΠΟ ΔΙΑΡΚΗ ΕΦΙΑΛΤΗΝ

Οὔτε ὡς ἁπλοῦν ἀγγελιαφόρον δὲν σοῦ ἐπιτρέπει ὁ σοφὸς Σολομῶν νὰ μεταχειρισθῇς τὸν ἄφρονα ἄνθρωπον, τὸν ὑλόφρονα καὶ ἀσυνείδητον ἄνθρωπον. Ἐξ αὐτοῦ δύνασαι νὰ ὑπολογίσῃς, πόσον θὰ σὲ ἀπέτρεπεν ὁ θεόπνευστος αὐτὸς βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ νὰ συνεργασθῇς καὶ συνεταιρισθῇς μὲ τὸν ἄφρονα, ταυτίζων τὰ οἰκονομικά σου πρὸς τὰ ἰδικά του οἰκονομικά.

Πραγματικῶς. Ὁ ἄφρων ἄνθρωπος, ἐὰν ὡς ἁπλοῦς ἀγγελιαφόρος θὰ σοῦ φέρῃ εἰς τὸ τέλος ἐντροπὴν καὶ ὄνειδος, ὡς συνεργάτης καὶ συνέταιρος θὰ σοῦ φέρῃ χρεωκοπίαν καὶ καταστροφήν. Δὲν λέγω, ἠμπορεῖ νὰ σημειώνῃ καὶ μερικὰς ἐπιτυχίας. Ἴσως ἀκόμη μὲ τὰ ψεύδη του καὶ μὲ τὰς νοθείας του νὰ σοῦ παρουσιάζεται εἰς μερικὰς περιστάσεις, ὅτι «τὰ κατάφερεν ὡραῖα» καὶ ὅτι ἐξησφάλισε κέρδη, τὰ ὁποῖα σὺ ὡς ὀλιγώτερον ἀσυνείδητος καὶ ὀλιγώτερον ψεύστης δὲν θὰ ἠμποροῦσες νὰ ἐπιτύχῃς. Τί ὠφελεῖ; Τὴν αὐτὴν ἀσυνειδησίαν θὰ μεταχειρισθῇ καὶ ἀπέναντί σου.

Διάγει βίον ἄσωτον; Θὰ ἔχῃ τότε ἔξοδα περισσότερα ἀπὸ σέ. Πῶς θὰ τὰ ἐξοικονομήσῃ; Μὴ ἀμφιβάλλῃς, ὅτι τίποτε δὲν θὰ τὸν ἐμποδίσῃ νὰ ἁπλώσῃ κρυφίως τὴν χεῖρά του ἐπὶ τῶν καθημερινῶν εἰσπράξεων, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὸ κοινῶς λεγόμενον θὰ ἐξαφρίζωνται μὲ τὸν ἐπιτηδειότερον τρόπον. Καὶ ἐνῷ αἱ πωλήσεις θὰ προχωροῦν ἱκανοποιητικῶς, αἱ εἰσπράξεις θὰ παρουσιάζωνται ὀλίγαι διὰ νὰ ἐξανεμίζεται τὸ ἑταιρικὸν κεφάλαιον.

Δὲν διάγει βίον ἄσωτον; Καὶ πάλιν ὅταν εὕρῃ τὴν εὐκαιρίαν, δὲν θὰ δυσκολευθῇ νὰ σὲ ἀδικήσῃ, νὰ σοῦ ἀποκρύψῃ τὴν πραγματικὴν τιμὴν πωλήσεως ἢ ἀγορᾶς τινος, διὰ νὰ καρπωθῇ τὴν διαφορὰν τοῦ κέρδους αὐτός νά.....

Ἀλλὰ θὰ μοῦ εἴπῃς ἴσως: «ἔχω τὰ 'μάτια μου τέσσαρα. Πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ μὲ γελάσῃ;» Ἀλλά, φίλε μου, καὶ μόνον νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸν νοῦν σου ἡ ὑπόνοια, ὅτι ὁ συνέταιρός σου σὲ δολιεύεται καὶ σὲ ἐξαπατᾷ, φθάνει. Διότι ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ὑπονοίας αὐτῆς μὲ τὰ τέσσαρα 'μάτια σου θὰ σημειώνῃς, ἀλλὰ καὶ θὰ παρεξηγῇς κάθε κίνημά του. Διευθύνεται ἤδη πρὸς τὸ ταμεῖον; Πηγαίνει νὰ σὲ κλέψῃ, θὰ σοῦ σφυρίξῃ εἰς τὸ βάθος σου ἡ κακὴ ὑπόνοια. Ἐπλησίασεν εἰς τὸ ταμεῖον; Ἡ ἀφελεστέρα κίνησις τῆς χειρός του θὰ παρεξηγηθῇ ἀπὸ σὲ ὡς κίνησις, διὰ τῆς ὁποίας ἡ ὑπεξαίρεσις ὡρισμένως συνετελέσθη. Ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ κατάστημα; Θὰ σοῦ ἔλθῃ ἡ ὑπόνοια, ὅτι εἶχε κάτι εἰς τὰ θυλάκιά του, τὸ ὁποῖον ἐν ἀγνοίᾳ σου ὑφήρπασεν ἀπὸ τὴν κοινὴν περιουσίαν. Συνομιλεῖ μὲ ὑπάλληλον ἢ μὲ πελάτην τινά; Θὰ ὑποπτεύσῃς ἀμέσως, ὅτι κάποια ἰδιαιτέρα συνεννόησις γίνεται μεταξύ των, ἡ ὁποία θὰ ἀποβῇ εἰς βάρος σου. Συνεννοοῦνται ἴσως, πῶς θὰ ἐξαχθῇ λαθραίως ἀπὸ τὸ κατάστημα τὸ ἐμπόρευμα ἐκεῖνο ἢ πῶς θὰ διατιμηθῇ εὐθηνότερον τὸ εἶδος αὐτὸ εἰς τὸν κοινόν σας λογαριασμόν, καθ' ὃν χρόνον ὁ συνέταιρος θὰ εἰσπράξῃ τὸ μετὰ τοῦ πελάτου κανονισθὲν ἰδιαιτέρως κέρδος..... Ἀλλ' ἰδού, ὅτι ἦλθε καὶ τὸ τέλος τοῦ ἔτους. Τί λοιπὸν παρουσιάζει ὁ ἰσολογισμός; Ἐὰν παρουσιάζῃ ὀλιγώτερα κέρδη, ἀμέσως θὰ ῥιζωθῇ μέσα σου ὡς ἀδιάσειστος πεποίθησις ἡ ὑπόνοια, ὅτι ὁ συνέταιρός σου σὲ ἔκλεψε κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους.

Τί θὰ γίνῃ τώρα μὲ τὰς ὑπονοίας αὐτάς; Θὰ τὰς κρατήσῃς ἆρά γε κρυμμένας εἰς τὰ βάθη σου ἢ θὰ τὰς ἐκδηλώσῃς; Ἐὰν τὰς ἐκδηλώσῃς, ἔχεις νὰ κάμῃς μὲ ἄφρονα, μὲ ἀσυνείδητον, μὲ ἀθεόφοβον ἄνθρωπον. Ἀσφαλῶς λοιπὸν θὰ ἐμπλακῇς εἰς πειρασμούς, οἱ ὁποῖοι εἰς τὸ τέλος ἐνδέχεται νὰ κοστίσουν καὶ τὴν ζωήν σου. Δὲν θὰ τὰς ἐκδηλώσῃς; Ὤ! εἶνε δύσκολον, πολὺ δύσκολον, σχεδὸν ἀδύνατον νὰ τὰς κρατήσῃς κρυμμένας. Εἰξεύρεις, τί θὰ εἴπῃ αὐτό; Θὰ εἴπῃ νὰ εἶσαι πικραμμένος καὶ δηλητηριασμένος πάντοτε· νὰ ζῇς εἰς ἀτμόσφαιραν πνιγηράν· νὰ ἔχῃς πάντοτε τὸ στῆθός σου βεβαρυμένον ὡς ὑπὸ δυσβάστακτον βράχον, νὰ διατελῇς ὑπὸ διαρκῆ βασανιστικὸν ἐφιάλτην. Ταλαίπωρε! Ποῖος σοῦ εἶπε νὰ συνεταιρισθῇς μετὰ ἄφρονος; Δὲν ἐγνώριζες λοιπόν, ὅτι καὶ ἡ παραμικρὰ σχέσις μαζύ του θὰ σοῦ ἔφερεν, ἂν μή τι ἄλλο, τοὐλάχιστον ὅμως ἐντροπήν, ὄνειδος καὶ στενοχωρίαν;

Εἶναι ἄδικος ἡ κρίσις περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν ἄλλων, ὅταν στηρίζεται εἰς μίαν μεμονωμένην πρᾶξίν των, πολὺ δὲ περισσότερον εἰς μίαν περὶ αὐτῶν πληροφορίαν, καὶ ἀκόμη περισσότερον εἰς μίαν ὑποψίαν.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΤΟ ΣΩΜΑ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΤΟΥ (*)

II. Ἡ ἀφιέρωσις τοῦ σώματος. «Πρέπει λοιπὸν νὰ μελετηθῇ μετὰ προσοχῆς τὸ θέμα τοῦτο: πρὸς ἐξυπηρέτησιν ποίων σκοπῶν θὰ ἀφιερωθῇ τὸ σῶμα. Ἠμποροῦμεν νὰ θέσωμεν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Θεοῦ τὰ μέλη τοῦ σώματος ἡμῶν ὡς ὅπλα δικαιοσύνης ἢ καὶ ὡς ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ (Ρωμ. 6. 13.). Ὅλοι εἰσερχόμεθα εἰς τὸν κόσμον τοῦτον μὲ ἕνα κεφάλαιον κληροδοτηθείσης εἰς ἡμᾶς σωματικῆς, διανοητικῆς καὶ ἠθικῆς κληρονομίας, ἡ ὁποία εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συμβολῆς τῶν χρωμοσώμων τῶν γονέων μας, λαβόντων ταῦτα μὲ τὴν σειράν των ἀπὸ τῆς προηγουμένης γενεᾶς. Εὐτυχὲς τὸ παιδὶ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔρχεται εἰς τὴν γῆν μὲ κληρονομίαν σωματικῆς ὑγείας, διανοητικῆς ἱκανότητος, εὐσεβοῦς καὶ ἠθικῆς διαθέσεως. Θέσατε ἕνα τοιοῦτο παιδὶ εἰς τὸ περιβάλλον ἑνὸς εὐτυχοῦς θεοφοβουμένου σπιτιοῦ καὶ τότε θὰ ἦτο ἴσως ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ ἐποχή τις, καθ᾽ ὅλην τὴν νεότητά του, κατὰ τὴν ὁποίαν αἰφνιδία μεταβολὴ θὰ ἐλάμβανε χώραν εἰς τὰς ἀπόψεις του περὶ ζωῆς. Τοιοῦτο παιδὶ δὲν θὰ γνωρίσῃ ἴσως ποτὲ τί θὰ πῇ ζωὴ ἔξω τῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τοῦ Θεοῦ. Οἱ πλεῖστοι ὅμως ἀπὸ ἡμᾶς ἔχομεν πολὺ ἀνακατευμένην κληρονομίαν, καὶ ὑπάρχει ἐντὸς ἡμῶν ἀρκετὴ δόσις διαβολικότητος μαζῇ μὲ διάθεσιν ὅπως πράττωμεν τὸ καλόν.

»Τὸ περιβάλλον, λοιπόν, ἔχει μεγάλην ἐπίδρασιν. Τὸ σῶμα, γενικῶς ἄσηπτικὸν κατὰ τὴν γέννησιν, προσβάλλεται ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς γεννήσεως ὑπὸ πολλῶν μικροβιακῶν ὀργανισμῶν καὶ ἡ ζωὴ καθίσταται μία συνεχὴς πάλη ἐναντίον τῶν μικροσκοπικῶν τούτων ἐπιδρομέων. Τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ Χέρμπερτ Σπένσερ περιέχει πολλὴν ἀλήθειαν, δηλαδὴ ὅτι ἡ ζωὴ εἶνε ἡ συνισταμένη τῶν δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι ἀνθίστανται κατὰ τοῦ θανάτου. Τοιουτοτρόπως διανοητικῶς καὶ ἠθικῶς ἡ προσωπικότης μας ὑφίσταται τὴν διάστροφον ἐπίδρασιν δυνάμεων, ποὺ μᾶς ἔρχονται ἔξωθεν. Αἱ αἰσθήσεις μας ἢ τὰ ὄργανα τῶν κατ᾽ αἴσθησιν ἀντιλήψεων—ὀφθαλμοί, ὦτα κλπ.—δέχονται συνεχῶς ἐντυπώσεις, αἱ ὁποῖαι ἐνεργοῦσαι ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς μας ὑπάρξεως καταντοῦν σκέψεις, ἰδέαι, φαντασίαι, ἀποφάσεις, κλπ. Καὶ αὗται πάλιν ὁδηγοῦν εἰς πράξεις, ἐκτελουμένας διὰ τοῦ σώματος καὶ τῶν μελῶν του. Τοιουτοτρόπως, εἴτε ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς αἰσθήσεως, εἴτε ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς ἐνεργείας, τῆς ἐντυπώσεως ἢ τῆς ἐκδηλώσεως, τὸ σῶμα εἶνε σπουδαιότατον πεδίον μάχης. Εἴμεθα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον προσλαμβάνομεν καὶ τὸ ὁποῖον ἐνεργεῖ ἐκ τῶν ἔξω ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπάρξεώς μας· πράττομεν δὲ ὅ,τι τὸ ἐσωτερικόν μας ἐγὼ ἀποφασίζει ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιδράσεων. Πόσον σπουδαία λοιπὸν εἶνε ἡ ἐντολὴ τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου: «Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ, παραστῆσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν»! (Ρωμ. 12. 1). Ἔχομεν ἀνάγκην νὰ ἀφιερώσωμεν ἢ νὰ καθιερώσωμεν εἰς τὸν Θεὸν ὅλα τὰ δεκτικὰ ὄργανά μας, ἵνα διὰ μέσου τῆς ἀτμοσφαίρας τῆς θείας παρουσίας αἱ ἐφ᾽ ἡμᾶς ἔξωθεν ἐρχόμεναι ἐντυπώσεις ἀπολυμαίνωνται ἀπὸ τὴν μολυσματικὴν ἐνέργειαν. Ἂς μὴ λησμονῶμεν ποτὲ ὅτι ὁτιδήποτε βλέπομεν καὶ ἀκούομεν, ἀκόμη καὶ πᾶν ὅ,τι ὀσφραινόμεθα, ἐντυπώνεται ἀνεξιτήλως εἰς τὰ κύτταρα τοῦ ἐγκεφάλου μας καὶ εἰς τὰς πλάκας τῆς μνήμης μας, καὶ ὅτι ταῦτα, γραφόμενα ἐπὶ ἐκείνων, ποὺ ὀνομάζει ὁ Ἀπόστολος σαρκίνας πλάκας τῆς καρδίας, ἀποτελοῦν τὴν αὐτοβιογραφίαν μας. Κατὰ τὰ μετέπειτα ἔτη τῆς ζωῆς μας ἀναπαραστάσεις τῶν ἐντυπώσεων αὐτῶν δύνανται νὰ ἀναφανοῦν κατὰ τὸν μᾶλλον ἐκπληκτικὸν καὶ συνταρακτικὸν τρόπον, διὰ νὰ μολύνουν ἢ νὰ ἐμπνεύσουν σκέψεις ἀκόμη δὲ καὶ πράξεις μιαράς. Κεκρυμμέναι ἐπίσης εἶνε ἐντὸς ἡμῶν αἱ πινακοθῆκαι, τὰς ὁποίας κατὰ γραφικώτατον τρόπον περιγράφει ὁ προφήτης Ἰεζεκιὴλ (8. 8—10, ὡς «μάταια βδελύγματα καὶ εἴδωλα») καὶ αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ καταστραφοῦν.

»Εἰς ὅλα λοιπὸν τὰ μυχιά μας ταῦτα πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ εἴσοδος εἰς τὸν Χριστόν, ἐὰν ὄντως θέλωμεν νὰ προφυλάξωμεν τὰ σώματά μας ἀπὸ τὸ κακόν. Ἵσταται ἐπὶ τὴν θύραν τῶν καρδιῶν ἡμῶν καὶ κρούει (Ἀποκ. 3. 20). Ἀλλ᾽ ὄχι ὀλίγοι Τοῦ δίδουν εἴσοδον μόνον εἰς τὸν προθάλαμον, ὡς εἰς ἕνα τυπικὸν ἐπισκέπτην. Ἄλλοι Τοῦ ἐπιτρέπουν τὴν εἴσοδον καὶ εἰς τὴν τραπεζαρίαν, κατὰ τὴν ὥραν τοῦ φαγητοῦ, ὁπότε λέγουν καὶ πάλιν κατὰ τύπους κάποιαν μικρὰν προσευχήν. Ἐὰν ὅμως εἴμεθα συνετοὶ ἄνθρωποι, θὰ Τὸν πάρωμεν εἰς τὸ καθημερινόν, εἰς τὸ ἰδιαίτερόν μας δωμάτιον, ὅπου ἀφίνομεν κατὰ μέρος τὰς τυπικότητας καὶ μένομεν ἀτημέλητοι. Ἀλλὰ τὸ πλέον ἀπαραίτητον ἀπὸ κάθε ἄλλο μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον ὀφείλομεν νὰ Τὸν ὑποδεχθῶμεν εὐχαρίστως καὶ νὰ Τὸν ἐγκαταστήσωμεν, εἶνε ἡ αἴθουσα τῆς μνήμης μας καὶ ὁ ἀπόκρυφος θάλαμος τῆς φαντασίας μας(*), ὥστε αὐτὸς ὁ Χριστὸς νὰ καταρρίψῃ φαντασίας ἀπρεπεῖς καὶ νὰ αἰχμαλωτίσῃ πᾶν νόημα ἡμῶν εἰς τὴν ὑπακοήν Του, ὅπως λέγει (ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν Β΄ Κορινθ. 10. 5). Οὕτω λοιπὸν τὸ σῶμα ἡμῶν, καθηγιασμένον ἐξ ὁλοκλήρου διὰ τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ εἰς κάθε γωνίαν καὶ σχισμὴν τῆς ὑπάρξεώς μας, καθίσταται ὁ ὑπηρέτης τοῦ πνεύματος, τὰ δὲ ὄργανα τῆς δράσεώς του μέλη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀσφαλῶς εἰς τοῦτο ἀπέβλεπεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅταν ἔλεγε περὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν ὅτι εἶνε μέλη τοῦ Χριστοῦ, ὅτι εἶνε ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (Α΄ Κορινθ. 6. 15, 19), ὅτι εἶνε ὁ τόπος, ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ θὰ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ ἡμῶν σαρκί (Β΄ Κορ. 4. 11). Διὸ τῆς πλήρους λοιπὸν εἰς Αὐτὸν ὑποταγῆς, ἐξαγιαζόμεθα ὁλοτελῶς, τότε δὲ ὁλόκληρον ἡμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα θὰ ἀφιερωθοῦν τελείως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ λαμβάνουν παρ᾽ Αὐτοῦ τὴν σφραγίδα τῆς ἐπιδοκιμασίας Του, τὸ βάπτισμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (Α΄ Θεσσαλ. 5. 23)».

(*) Συνέχεια τοῦ προεδρικοῦ λόγου τοῦ ἄγγλου Albert C. Carless, καθηγητοῦ τῆς Ἰατρικῆς, ἑταίρου τῆς βασιλικῆς χειρουργικῆς Ἑταιρείας κλπ.

(*) Σημ. σχετ. Ἐκ τῆς γνωστῆς συνηθείας τῆς ἀναρτήσεως εἰς τὰς οἰκίας ζωγραφικῶν πινάκων καὶ ἔργων τέχνης, ὁ ἰατρὸς συγγραφεὺς παριστάνει ἐνταῦθα ὅτι καὶ ἕκαστος ἄνθρωπος ἔχει ἐν τῇ ψυχῇ του «πινακοθήκην τῆς μνήμης» καὶ «αἴθουσαν φαντασίας», ὅπου αἱ ζωηραὶ εἰκόνες καὶ ἐντυπώσεις καὶ τὰ πλάσματα τῆς φαντασίας μας εὑρίσκονται.

ΛΑΪΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

Ο ΜΩΥΣΗΣ ΖΗΤΕΙ ΝΑ ΙΔΗ ΤΗΝ ΔΟΞΑΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Ὁ Θεὸς εἰς τὸ νέον αἴτημα τοῦ Μωϋσέως ἀποκρίνεται μὲ τὴν ἰδίαν εὐνοιαν, μὲ τὴν ὁποίαν καὶ εἰς τὸ προηγούμενον. Ὑπάρχει μόνον τώρα μία διαφορά. Ὅτι δηλαδὴ αὐτό, ποὺ ἐζητοῦσεν ὁ Μωϋσῆς, ἦτο φυσικῶς ἀδύνατον νὰ γίνῃ εἰς τὸν βαθμὸν καὶ τὴν τελειότητα, ποὺ τὸ ἐζητοῦσεν.

Ἐζητοῦσε δηλαδὴ νὰ ἴδῃ τὸν Θεόν. Ἀλλ᾽ ὁ Θεὸς τοῦ ἀπαντᾷ: «Οὐ δυνήσῃ ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου· οὐ γὰρ μὴ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου καὶ ζήσεται» (Ἐξόδ. λγ´ 20). Μπορεῖς νὰ πλησιάσῃς τὸν ἥλιον; Δύνασαι νὰ τὸν κυττάξῃς κατ᾽ εὐθεῖαν χωρὶς νὰ τυφλωθῇς; Δύνασαι νὰ τὸν ζυγώσῃς χωρὶς νὰ κατακαῇς; Καὶ ὁ ἥλιος ἐμπρὸς εἰς τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ εἶνε ἕνα τιποτένιον καὶ ἀσήμαντον δημιούργημα. Ποῦ νὰ ἀντικρύσῃς, ταλαίπωρε ἄνθρωπε, τὴν λαμπρότητα τῆς θείας δόξης, τῆς ὁποίας οὔτε χίλιοι καὶ μύριοι καὶ ἀναρίθμητοι ἥλιοι μαζὺ δὲν θὰ μποροῦσαν μὲ τὰς ἀκτῖνάς των ἡνωμένας νὰ δώσουν κάποιαν σκιερὰν καὶ ἀσθενῆ εἰκόνα! Ὤ! ναί. Ὅπως εἴμεθα φτιασμένοι τώρα, μὲ τὸ χωματένιο αὐτὸ σῶμα, μὲ τὴν ἀδύνατον αὐτὴν σάρκα, μὲ τὴν εὐδιάλυτον αὐτὴν σκηνὴν τοῦ ἐπιγείου μας σαρκίου, ὄχι, δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἀτενίσωμεν τὸ θεῖον μεγαλεῖον εἰς ὅλην του τὴν λαμπρότητα. Δὲν εἴμεθα μόνον ἀδύνατοι, ὥστε νὰ μὴ ᾽μποροῦμεν νὰ τὸ βαστάσωμεν. Εἴμεθα ἀκόμη καὶ ἔνοχοι, ὥστε νὰ μὴ ᾽μποροῦμεν νὰ τὸ ἀπολαύσωμεν. Ἀλλοίμονον! Ἐξ αἰτίας τῶν ἁμαρτιῶν μας τὸ λαμπρὸν καὶ θελκτικὸν πρόσωπον τοῦ Θεοῦ θὰ μᾶς ἐμπνέῃ τρόμον· τέτοιον τρόμον καὶ φόβον, ὁποῖον δὲν ἐδοκιμάσαμεν ποτὲ καὶ ὁποῖον δὲν θὰ ᾐσθανόμεθα, ἔστω καὶ ἂν ὅλα τὰ ἄγρια θηρία τῆς γῆς καὶ τὰ μανιασμένα τῆς φύσεως στοιχεῖα ἔπεφταν ἐπάνω μας.

Καὶ μ᾽ ὅλα ταῦτα, ὅπως εἴπομεν, ἡ κυριωτέρα, ἂν μὴ καὶ μοναδικὴ πηγὴ τῆς εὐτυχίας μας καὶ τῆς μακαριότητός μας εἰς τὸ μέλλον θὰ εἶνε, ὅτι θὰ βλέπωμεν τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ, θὰ ἀπολαμβάνωμεν τὴν δόξαν Του καὶ θὰ Τὸν ἴδωμεν, ὅπως λέγει ὁ θεῖος Ἰωάννης, «καθώς ἐστι» (Α´. Ἰωάν. γ´ 2). Θὰ Τὸν ἴδωμεν ὄχι σὰν σὲ ἀδύνατον καθρέπτην, ἀλλὰ «πρόσωπον πρὸς πρόσωπον», ὅπως λέγει ὁ θεῖος Παῦλος (Α´ Κορινθ. ιγ´ 12). Ἀλλά, χριστιανέ μου, μὴ λησμονῇς, ὅτι διὰ νὰ γίνῃ αὐτὸ καὶ διὰ νὰ ἀξιωθῶμεν νὰ ἴδωμεν τὸν Θεὸν εἰς τὸν κόσμον τὸν μέλλοντα, πρέπει ἀπὸ τὸν κόσμον τὸν παρόντα νὰ ἀρχίσῃ νὰ γίνεται μέσα μας κάποια ἀλλαγὴ καὶ κάποια μεταμόρφωσις, ποὺ θὰ μᾶς κάμῃ ἐντελῶς διαφορετικοὺς ἀπὸ ὅ,τι εἴμεθα τώρα. Λέγει σὲ κάποιο μέρος τῶν ἐπιστολῶν του ὁ θεῖος Παῦλος διὰ τοὺς πιστούς, ὅτι χωρὶς νὰ τὸ αἰσθάνωνται μὲ τὰ ᾽μάτια τοῦ σώματος, ἀλλὰ μὲ ἕνα τρόπον μυστηριώδη καὶ πνευματικόν, ὥστε νὰ μὴ φαίνεται εἰς τὴν ὑλικὴν κτίσιν, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν πνευματικὴν κτίσιν, εἰς τοὺς ἁγίους ἀγγέλους νὰ εἶνε ὁρατὸν τὸ θαῦμα αὐτό, μὲ τρόπον λοιπὸν μυστηριώδη οἱ πιστοὶ διὰ τῆς ἐπενεργείας τοῦ ἁγίου Πνεύματος μεταμορφώνονται «ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν» (Β´ Κορινθ. γ´ 18). Πέφτει πρῶτα ἀπ᾽ ἐπάνω τους ἡ σκουριὰ τῆς ἁμαρτίας. Πλύνονται καὶ καθαρίζονται ἡ ψυχαῖς των ἀπὸ κάθε ἐνοχὴν καὶ γίνονται ἔνδοξαις. Καὶ ὅσον τελειοποιοῦνται εἰς τὴν ἀρετήν, τόσον ἐνδοξότεραις γίνονται. Καὶ ὁλονὲν προχωροῦν καὶ προοδεύουν ἀπὸ τὸν ἕνα βαθμὸν τῆς δόξης εἰς ἄλλον λαμπρότερον καὶ τελειότερον. Ἔτσι, χριστιανέ μου, ἐὰν μένῃς ἑνωμένος μὲ τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως, καὶ ἐὰν φροντίζῃς ὥστε ἡ ἁμαρτία ν᾽ ἀποδιωχθῇ ἀπὸ τὴν ψυχήν σου, τότε δύνασαι νὰ εἶσαι ἀναπαυμένος ὅτι γίνεται εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς σου ἡ κατεργασία ἐκείνη, ποὺ θὰ τὴν κάμῃ ἱκανὴν νὰ ἀντικρύσῃ τὸ πρόσωπον τοῦ Κυρίου χωρὶς φόβον καὶ τρόμον, χωρὶς τὴν σημερινὴν ἀδυναμίαν καὶ ἀσθένειάν της. Θὰ τὸ ἀντικρύσῃ ἔνδοξος καὶ αὐτή, γεμάτη εὐφροσύνην καὶ χαράν, θὰ εὑρίσκῃ ὡσὰν ὠκεανὸν ἀνεξάντλητον μακαριότητος τὸ νὰ θεωρῇ τὸν Θεὸν καὶ νὰ βλέπῃ τὴν δόξαν Του.

Ὤ! ἀδελφέ μου. Καὶ τώρα, ὅπως βλέπεις, δέχεται ὁ Θεὸς νὰ δείξῃ ἕνα μέρος τῆς δόξης του ὄχι εἰς ὁποιονδήποτε, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸν Μωϋσῆν, ποὺ ἦταν ἡ ψυχή του ἀρκετὰ προετοιμασμένη διὰ νὰ ἴδῃ τὸν Θεόν. Βγάλε το λοιπὸν ἀπὸ τὸ μυαλό σου. Ὄχι, δὲν θὰ ἠμπορέσῃς ποτὲ νὰ ἀπολαύσῃς τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ, ἂν δὲν ἀρχίσῃς ἀπὸ τώρα νὰ καταρτίζῃς τὴν ψυχήν σου. Ξεύρε το δὲ καλά, ὅτι ψυχαὶ ἁμαρτωλαὶ οὔτε τὴν δύναμιν ἀλλ᾽ οὔτε καὶ τὸ θάρρος θὰ ἔχουν διὰ νὰ ἀτενίσουν τότε τὸν Θεόν.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α´.

18. Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε· ὁ μονογενὴς υἱὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρός, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.

Τὸν Θεὸν κανεὶς δὲν ἔχει ἴδει ποτέ· ὁ μονογενὴς υἱὸς ὁ ὁποῖος εἶνε εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς εἰς στενοτάτην σχέσιν ἀγάπης διατελῶν, μόνον ἐκεῖνος μᾶς ἐξήγησε καὶ μᾶς ἔδωκε νὰ τὸν γνωρίσωμεν.

Θεόν.... *Ἄνευ συνδέσμου τινός. Τοῦθ᾽ ὅπερ ἀποδεικνύει τὴν στενοτάτην σχέσιν τοῦ στίχου τούτου πρὸς τὸν στίχ. 17. Δυνάμεθα νὰ συνδέσωμεν ἢ ὡς ἑξῆς: «Δείξας τὸ διάφορον τοῦ νόμου τε καὶ τῆς χάριτος ἐπάγει καὶ αἰτίαν εὔλογον τῆς διαφορᾶς, ὅτι τὸν μὲν νόμον Μωϋσῆς ἐκόμισεν, ἄνθρωπος μὴ ἑωρακὼς τὸν Θεόν.... τὴν δὲ χάριν.... ὁ μονογενὴς υἱός» (Ζιγ.) «ἡμῖν ἐκόμισε συνὼν ἀεὶ τῷ Πατρὶ καὶ ὁρῶν αὐτὸν διηνεκῶς» (Χρυσόστ.). Ἢ ὀρθότερον νὰ ἐκλάβωμεν τὸν στίχον τοῦτον ὡς ἐξηγοῦντα τὸ «ἀλήθεια» τοῦ προηγουμένου στίχου (=ἡ ἀλήθεια εἶνε ἡ ἐξήγησις, τὴν ὁποίαν περὶ Θεοῦ μᾶς ἔκαμεν ὁ ἐν τοῖς κόλποις τοῦ πατρὸς υἱός).*

Θεὸν οὐδείς. *Προτάσσεται μετ᾽ ἐμφάσεως τὸ ἀντικείμενον* ***«Θεόν»***, *διότι ἀποτελεῖ τὴν κυρίαν ἰδέαν ἐν τῷ στίχῳ.*

οὐδείς. *«Οὔτε ὁ Μωϋσῆς, οὔτε ὁ Ἰακώβ, οὔτε ὁ Ἡσαΐας, οὔτε ὁ Ἰεζεκιήλ, οὔτε οἱ ἄγγελοι αὐτοὶ εἶδον Αὐτὸν οὕτως, ὡς ὁ Υἱός»* (Bengel). *Διότι πάντες οὗτοι οὐκ «αὐτὴν ἑώρων τὴν φύσιν» (Χρυσόστ.) «οὐχ ὡς ἦν κατὰ φύσιν» εἶδον τὸν Θεόν, «ἀλλ᾽ ὡς ἐφαίνετο, καθ᾽ ὁμοίωσιν» (Ζιγ.).*

ὁ μονογενὴς Υἱός. *Ὑπὸ τοῦ Σιναϊτικοῦ καὶ Βατικανοῦ καὶ ἄλλων τινῶν κωδίκων, καθὼς τῆς Πεσιτώ, Κλήμεντος Ἀλεξ., Ὠριγένους, Ἐπιφανίου, μαρτυρεῖται ἡ προτιμωμένη σήμερον γραφὴ* ***ὁ μονογενὴς Θεός,*** *τὴν ὁποίαν θὰ ἑρμηνεύσωμεν ὁ μονογενής, ὁ ὁποῖος εἶνε Θεός, τοῦ μονο-*

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ .... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

γενὴς μὴ λαμβανομένου μετ' ἐπιθετικῆς ἐννοίας ὡς προσδιορίζοντος τὸ Θεός, ἀλλὰ χωριζομένου ἀπὸ τούτου διὰ κόμματος.

ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρός. *«Τοῦ ἰδεῖν τὸ καὶ ἐν τῷ κόλπῳ ἐνδιαιτᾶσθαι πολλῷ πλέον ἐστίν· ὁ γάρ..... τοῖς κόλποις ἐνδιατρίβων οὐδὲν ἀγνοήσειέ ποτε» (Χρυσόστ.). Ἡ ἰδιότης τοῦ μονογενοῦς ὡς ἐξηγητοῦ, ἀποκαλύπτοντος ἡμῖν τὸν Πατέρα, ἐξηγεῖται διὰ τῆς στενῆς σχέσεως Αὐτοῦ πρὸς τὸν Πατέρα. Ἡ εἰκὼν ἡ χρησιμοποιουμένη ἐνταῦθα λαμβάνεται ἐκ τῆς παρ' ἡμῖν περιπτώσεως υἱοῦ καθημένου ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ πατρὸς καὶ στηριζομένου μετὰ στοργῆς καὶ οἰκειότητος ἐπὶ τοῦ στήθους του. «Κόλπον δὲ τοῦ πατρὸς εἶπεν, οὐχ ὡς τοῦ Θεοῦ κόλπον ἔχοντος· τῶν σωμάτων γὰρ ὁ κόλπος» (Ζιγ.). Ἀλλὰ «διὰ τοῦ ἑνὸς τούτου ῥήματος ἐμφαίνων, ὅτι πολλὴ τῆς οὐσίας ἡ συγγένεια καὶ ἡ ἑνότης, ὅτι ἀπαράλλακτος ἡ γνῶσις» (Χρυσόστ.). «Μονονουχὶ βούλεται δηλοῦν ἐν τῇ τοῦ Πατρὸς νηδύϊ γεννώσῃ μὲν τὸν Υἱὸν ἐκφαντικῶς ὡς ἐν ἐκλάμψει θεοπρεπεῖ.... ἐχούσῃ δὲ πάλιν αὐτόν.... ἐκπεφυκότα μὲν ὡς ἐξ αὐτοῦ πλὴν οὐ κατὰ μερισμὸν ἢ διάστασιν τοπικήν, ἀλλ' ἐνυπάρχοντά τε καὶ ἀεὶ συνυπάρχοντα» (Κύριλ.). «Ὁ ὕψιστος βαθμὸς τῆς ἑνότητος καὶ ἡ πλέον οἰκεία γνῶσις σημαίνονται διὰ τῆς ἀμέσου θέας»* (Bengel). *Εἶνε εἰς τὸν κόλπον του καὶ τὸν βλέπει ἀμέσως καὶ πλησίον.*

ὁ ὤν. *«Τοῦ ἀεὶ εἶναι σημαντικόν ἐστι καὶ τοῦ ἀνάρχως εἶναι καὶ τοῦ ὄντως εἶναι καὶ κυρίως.... Τοῦτο ἐνταῦθα κέχρηται ὁ Ἰωάννης δεικνὺς ὅτι ἀνάρχως καὶ ἀϊδίως ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Πατρός ἐστιν ὁ Υἱός» (Χρυσ.).*

εἰς τόν. *Ὑπενθυμίζει τὸ προηγούμενον ὁ λόγος ἦν **πρὸς** τὸν Θεόν, ἔνθα ἡ πρὸς ἐνέχει καί ἔννοιάν τινα στροφῆς καὶ κινήσεως. Ἐκφράζει τὴν σχέσιν τῆς οἰκειότητος ὡς ἐνεργὸν καὶ ζῶσαν.*

τοῦ Πατρός. *Ὁ ὅρος αὐτὸς προετιμήθη ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου διὰ νὰ μᾶς δώσῃ νὰ ἐννοήσωμεν τὸ οὐσιῶδες περιεχόμενον τῆς ὑπὸ τοῦ Υἱοῦ κομισθείσης ἡμῖν ἀποκαλύψεως (=Μᾶς ἐξήγησε τὸν Θεὸν ὡς Πατέρα καὶ Ἑαυτὸν ὡς Υἱὸν αὐτοῦ).*

ἐκεῖνος. *Μετ' ἐμφάσεως. Μόνος αὐτός. Ἐκεῖνος καὶ μόνον ἐκεῖνος.*

ἐξηγήσατο. *Ἄνευ ἀντικειμένου, διὰ νὰ ἐξάρῃ τὴν πρᾶξιν μᾶλλον καὶ οὐχὶ τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς. =Ἐξήγησε πράγματι. Τὸ ἀντικείμενον εἶνε κατὰ Χρυσόστ. ὅτι Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε. Ὀρθότερον ἐν τούτοις εἶνε τὸν Θεὸν ὡς Πατέρα. Μᾶς ἀπεκάλυψε τὸν Θεὸν ὡς Πατέρα καὶ* ***Ἑαυτὸν ὡς Υἱόν, τοῦθ' ὅπερ ἀπετέλει μυστήριον ὑπερφυὲς καὶ θεῖον, ὅπερ οὐδ' οἱ ἄγγελοι αὐτοὶ ἐγνώριζον ἐπαρκῶς, διότι ἡ ἀποκάλυψις αὕτη ἰσοδυναμεῖ σχεδὸν πρὸς αὐτὴν τὴν ἀποκάλυψιν τῆς περὶ Τριάδος διδασκαλίας.***

ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. Β', Ρωμ. β' 10—16).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 453.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. Β' Ματθαίου, δ' 18—23).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 13.

ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

1.— Εἰς τὸ σημερινὸν εὐαγγέλιον ὁ Κύριος προσκαλεῖ τοὺς πρώτους Του μαθητάς. Εἶνε ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ Πέτρος, ἀδελφοί. Ἐπίσης ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης, οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, πάλιν ἀδελφοί. Καὶ οἱ τέσσαρες αὐτοὶ εἶχαν τὸ πτωχὸν καὶ ταπεινὸν ἐπάγγελμα τοῦ ἁλιέως. Τὴν ὥραν δὲ κατὰ τὴν ὁποίαν τοὺς ἐκάλεσεν ὁ Κύριος νὰ Τὸν ἀκολουθήσουν κατεγίνοντο εἰς τὴν ἄγραν τῶν ἰχθύων. Τοὺς εὗρε λοιπὸν ὁ Κύριος ἐπάνω στὴ δουλειά των, ὅταν ἀπηύθυνε πρὸς αὐτοὺς τὴν ἀποστολικὴν πρόσκλησιν: «Δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων». Καὶ αὐτοὶ Τὸν ἀκολουθοῦν ἀ μ έ σ ω ς, χωρὶς ἀναβολήν. Τὸ σημειώνει ἰδιαιτέρως αὐτὸ ὁ ἱερὸς εὐαγγελιστὴς καὶ διὰ τοὺς τέσσαρας μαθητάς. Διὰ τὸν Ἀνδρέαν καὶ τὸν Πέτρον λέγει: «Οἱ δὲ ε ὐ θ έ ω ς ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ». Καὶ διὰ τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην ἐπαναλαμβάνει: «Οἱ δὲ ε ὐ θ έ ω ς ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ». Θὰ ἠμποροῦσαν βέβαια νὰ ἰσχυρισθοῦν ὅτι δὲν εὐκαιροῦν καὶ νὰ εἴπουν εἰς τὸν Χριστόν· «Νὰ τελειώσωμεν πρῶτα τῆς δουλειαῖς μας»· «νὰ τακτοποιήσωμεν τὰς ὑποθέσεις μας», «καὶ ἔπειτα θὰ σὲ ἀκολουθήσωμεν». Τίποτε ἀπὸ αὐτά. Οἱ τέσσαρες αὐτοὶ μαθηταὶ Τὸν ἀκολουθοῦν εὐθὺς ἀμέσως, χωρὶς δισταγμόν, χωρὶς ἀμφιταλάντευσιν, χωρὶς ἀναβολήν. Τί νὰ ἐσκέφθησαν; Νὰ ἀναβάλωμεν; Ἀλλ' ἆρά γε θὰ εὕρωμεν καὶ πάλιν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν; Θὰ μᾶς προσκαλέσῃ καὶ διὰ δευτέραν φοράν; Καὶ ἂν μᾶς προσκαλέσῃ, θὰ ἔχωμεν τότε τὴν ἀγαθὴν θέλησιν νὰ Τὸν ἀκολουθήσωμεν; Ὄχι, λοιπόν. Δὲν ἀναβάλλομεν. Τώρα ποὺ μᾶς καλεῖ, τώρα θὰ Τὸν ἀκολουθήσωμεν. Καὶ «ἠκολούθησαν Αὐτόν».

Αὐτὸ πρέπει νὰ προσέξωμεν ἡμεῖς οἱ χριστιανοί, πολὺ νὰ τὸ προσέξωμεν. Διότι καὶ ἡμᾶς προσκαλεῖ ὁ Κύριος. «Δεῦτε ὀπίσω μου», λέγει πρὸς πάντας. Ὄχι βέβαια διὰ νὰ μᾶς κάμῃ «ἁλιεῖς ἀνθρώπων» καὶ ἀποστόλους Του, ὅπως τοὺς σημερινοὺς ἀδελφούς. Ἀλλὰ μᾶς καλεῖ διὰ νὰ μᾶς ἀναδείξῃ τέκνα τοῦ οὐρανίου Του Πατρὸς καὶ νὰ μᾶς χαρίσῃ τὴν ἀνεκλάλητον χαρὰν καὶ δόξαν τοῦ οὐρανοῦ. Ἡμεῖς ὅμως τί κάμνομεν; Ἀδιαφοροῦμεν! Ναί, ἀδιαφοροῦμεν. Ὁ Χριστὸς φωνάζει καὶ ἡμεῖς κωφεύομεν. Ὁ Κύριος καλεῖ καὶ ἡμεῖς ἀναβάλλομεν. Ἀναβάλλομεν σήμερον. Ἀναβάλλομεν αὔριον. Διαρκῶς καὶ πάντοτε ἀναβάλλομεν. Τί λέγομεν; «Σήμερον ἔχουμε δουλειαῖς». «Αὔριον βλέπομεν». «Ἂς περάσῃ καὶ αὐτὸς ὁ χρόνος». «Ἔχουμε καιρό». «Δὲν χάθηκε ὁ κόσμος». Καὶ ὁ καιρὸς περνᾷ. Καὶ ἡ ἡλικία προχωρεῖ. Καὶ τὰ μαλλιὰ ἀσπρίζουν. Καὶ καμμία μετάνοια, καμμία διόρθωσις, καμμία σωτηρία. Ὅλο ἀναβολή! Ἀλλὰ τί κά-

μνομεν; Ἡ μετάνοια τῆς ψυχῆς μας καὶ ἡ ἀφοσίωσις εἰς τὸν Χριστόν, εἶνε ἔργα σπουδαῖα· τὰ σπουδαιότερα ἀπὸ ὅσα ἔχομεν νὰ ἐκπληρώσωμεν εἰς τὴν ζωήν μας. Τὰ δὲ σπουδαῖα πράγματα δὲν ἀναβάλλονται. Διότι ἀναβολὴ σημαίνει ζημίαν, ἀπώλειαν, καταστροφήν. Εἰξεύρομεν ἂν θὰ ζήσωμεν αὔριον; Ὄχι. Γνωρίζομεν ἂν θὰ ἀκούσωμεν καὶ πάλιν τὴν φωνὴν τοῦ Χριστοῦ νὰ μᾶς προσκαλῆ; Ὄχι. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι αὔριον θὰ ἔχωμεν ὅλην τὴν καλὴν διάθεσιν καὶ τὴν προθυμίαν καὶ τὴν εὐκαιρίαν διὰ νὰ μετανοήσωμεν, νὰ διορθωθῶμεν, ν' ἀκολουθήσωμεν τὸν Χριστόν; Οὔτε καὶ αὐτό. Διότι τὸ σήμερον μόνον κρατοῦμεν εἰς τὰς χεῖράς μας. Τὸ αὔριον δὲν εὑρίσκεται εἰς τὰς χεῖράς μας, ἀλλ' εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ. Μᾶς προσκαλεῖ λοιπὸν ὁ Κύριος; Ἡ φωνή Του εἶνε φωνὴ ἀγάπης καὶ στοργῆς. Μὴ ἀναβάλλωμεν, διότι ἡ ἀναβολὴ θὰ μᾶς φέρῃ τὸν θάνατον. Ἂς σπεύσωμεν. Εὐθέως ἂς σπεύσωμεν, ὅπως ἔσπευσαν καὶ οἱ μαθηταί! Ἂς Τὸν ἀκολουθήσωμεν πιστῶς καὶ προθύμως, ὅπως Τὸν ἠκολούθησαν καὶ ἐκεῖνοι. Αὐτὸ δὲ θὰ εἶνε κέρδος μέγα καὶ ἀθάνατον δι' ἡμᾶς, ὅπως κέρδος αἰώνιον καὶ μακαριστὸν ἀπέβη καὶ διὰ τοὺς ἀποστόλους. Ἀλλ' ἂς ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν διήγησιν τοῦ Εὐαγγελίου.

2.—Ὁ Κύριος, ἀφοῦ ἐκάλεσε τοὺς πρώτους Του μαθητάς, ἤρχισε τὸ κοσμοσωτήριον ἔργον Του. Δύο μέσα ἐχρησιμοποίησε διὰ νὰ προσελκύσῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν σωτηρίαν· τὸ κήρυγμα καὶ τὰ θαύματα. Ἰδοὺ τί λέγει ὁ ἱερὸς Εὐαγγελιστής: «Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ». Ὁ λαὸς εὑρίσκετο εἰς τὸ σκότος τῆς πλάνης καὶ τῆς ἁμαρτίας. Οὔτε τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἐγνώριζεν, οὔτε τὸν δρόμον τῆς σωτηρίας ἠκολούθει. Διὰ τοῦτο εἶχεν ἀνάγκην διδασκαλίας. Καὶ ὁ Κύριος ἐδίδασκε, πανταχοῦ καὶ πάντοτε, ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τὰς συναγωγάς, ὅπου οἱ Ἑβραῖοι συνήρχοντο κατὰ πᾶν Σάββατον. Μὲ τὸ θεῖον κήρυγμά Του ἐφώτιζε τοὺς ἐσκοτισμένους, ἐπανέφερε τοὺς πεπλανημένους εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν καὶ ὡδήγει πάντας πλησίον τοῦ οὐρανίου Πατρός. Ἀλλ' ὁ Κύριος δὲν ἐδίδασκε μόνον. Παρουσίαζε πλούσια καὶ τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς, τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης. Ἐθεράπευε πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν ἀσθένειαν. Ἐφώτιζε τυφλούς, ἀνώρθωνε παραλυτικούς, ἐκαθάριζε λεπρούς, ἐξέβαλλε δαιμόνια, ἐξεδήλωνε παντοιοτρόπως τὴν εὐσπλαγχνίαν καὶ τὴν ἀγαθότητά Του. Αὐτὰ τὰ θαύματα ἐπεκύρωναν τὴν διδασκαλίαν Του. Καὶ τὰ ἔργα αὐτὰ τῆς εὐσπλαγχνίας ἐβεβαίωναν ὅτι ὄντως πονεῖ τὸν λαὸν ὁ Ἰησοῦς, εἰλικρινῶς ἐνδιαφέρεται διὰ τὸ καλόν του, πράγματι ἐπιδιώκει τὴν σωτηρίαν του. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ἔτρεχαν ὀπίσω Του καὶ ἐπίστευαν εἰς Αὐτὸν καὶ ἤκουον μὲ δίψαν ψυχῆς τὴν θείαν Του διδασκαλίαν καὶ ὡμολόγουν ὅτι «προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν καὶ ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ».

Τί βεβαιώνει τοῦτο; Βεβαιώνει καὶ ἀποδεικνύει ὅτι τὰ ἔργα εἶνε ἐκεῖνα ποὺ δίδουν ἀξίαν εἰς τοὺς λόγους. Μόνη ἡ διδασκαλία, ὁσονδήποτε καλὴ καὶ ἱερὰ καὶ ἁγία καὶ ἂν εἶνε, δὲν δύναται νὰ φέρῃ ἀποτελέσματα σοβαρά, ἂν ἐκεῖνος ποὺ διδάσκει δὲν παρουσιάζῃ εἰς τὸν βίον του καὶ εἰς τὴν καθημερινήν του ζωὴν ἐφηρμοσμένην τὴν ἀρετήν. Αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ προσέξωμεν ὅλοι μας. Ὄχι μόνον οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ κήρυκες τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ καὶ οἱ γονεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι καὶ οἱ προϊστάμενοι καὶ οἱ γεροντότεροι καὶ ὅσοι ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των ἢ τῆς ἡλικίας των συμβουλεύουν καὶ νουθετοῦν τοὺς ἄλλους. Εἶνε ἀνάγκη αὐτοὶ πρῶτοι νὰ τηροῦν τὰ ὅσα διδάσκουν καὶ διὰ τῶν ἔργων των τῶν καλῶν νὰ ἀποδεικνύουν τὴν ἀξίαν τῶν συμβουλῶν των. Ἄλλως, τὰ λόγια εἶνε μάταια καὶ ἡ διδασκαλία χαμένη. Θέλομεν λοιπὸν νὰ γίνωμεν ὠφέλιμοι εἰς τὸν πλησίον μας, εἰς τοὺς φίλους μας, εἰς τὰ παιδιά μας; Ὁ βίος μας ἂς γίνῃ ζωντανὴ διδασκαλία. Ἔργα ἀγάπης, εὐσπλαγχνίας, χριστιανικῆς καλωσύνης ἂς παρουσιάσωμεν καὶ ἂς παρουσιάζωμεν διαρκῶς. Αὐτὰ θὰ βεβαιώσουν ὅτι πιστεύομεν ὅσα διδάσκομεν. Αὐτὰ θὰ μαρτυρήσουν ὅτι εἰλικρινῶς ποθοῦμεν τὴν σωτηρίαν τῶν ἀδελφῶν μας. Αὐτὰ θὰ γίνουν αἰτία, ὥστε νὰ καρποφορήσῃ ὁ λόγος μας, νὰ «πιάσουν τόπο» αἱ συμβουλαί μας καὶ νὰ ἀποδώσουν σωτήριον ὑπὲρ τοῦ πλησίον μας ἀποτέλεσμα.

ΣΤΗΛΗ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

ΤΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Πολλὰ ἐπαγγέλματα ἀπαιτοῦν εἰδικὰς σπουδὰς καὶ γνώσεις ἢ τὰ ἀπαραίτητα ὑλικὰ κεφάλαια. Δι' αὐτὸ οἱ γονεῖς θεωροῦν καθῆκον νὰ ἐφοδιάσουν τὸ παιδί των μὲ τὰ ἀνάλογα ἐφόδια διὰ τὸ ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον τὰ προορίζουν. Ἄλλοι ἐξοδεύουν διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἢ τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ υἱοῦ των. Καὶ ἄλλοι φροντίζουν νὰ τοῦ ἐξασφαλίσουν ὑποστηρίξεις καὶ κεφάλαια χρηματικά, μὲ τὰ ὁποῖα θὰ εἰμπορέσῃ ν' ἀρχίσῃ τὴν ἐπιχείρησιν ἢ τὴν ἐργασίαν του.

Ὅλα αὐτὰ εἶνε βεβαίως χρήσιμα. Ἐν τούτοις, περισσότερον ἀπὸ τὰ χρηματικὰ κεφάλαια, περισσότερον καὶ ἀπὸ τὰς χρησίμους γνώσεις, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι πολυτιμότερα καὶ ἀναγκαιότερα εἶνε τὰ ἠθικὰ κεφάλαια. Ταῦτα δὲ εἶνε ἡ φιλεργία καὶ τιμιότης ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ πίστις καὶ ἐλπὶς πρὸς τὸν Θεόν. Ποίαν σημασίαν ἔχουν τὰ κεφάλαια ταῦτα διὰ τὸ μέλλον τοῦ ἀνθρώπου, δὲν εἶνε βεβαίως εἰς θέσιν ὁ νέος νὰ ἐκτιμήσῃ. Δι' αὐτὸ οἱ γονεῖς ἔχουν καθῆκον νὰ παραστήσουν εἰς τὰ τέκνα των τὴν ἀξίαν τῶν κεφαλαίων τούτων. Διότι αὐτοί, ὡς ἐκ τῆς κοινωνικῆς των πείρας, ἀσφαλῶς θὰ γνωρίζουν ἐκεῖνο ποὺ παρατηρεῖται συχνὰ εἰς τὴν κοινωνίαν· ὅτι, δηλαδή, νέοι μὲ σπουδὰς καλὰς καὶ πτυχία ἀξιοζήλευτα, μὲ γλωσσομάθειαν καὶ μὲ τρόπους εὐγενεῖς, ἀκόμη δὲ καὶ μὲ γνωριμίας πολλὰς καὶ μὲ κεφάλαια καὶ ὑποστηρίξεις, παρ' ὅλα αὐτὰ ἀπέτυχαν εἰς τὸ ἔργον των, πολλοὶ δὲ καὶ ἐδυστύχησαν, ὄχι ἕνεκα ἐξωτερικῶν ἐκτάκτων συμβάντων καὶ ἀφορμῶν, ἀλλὰ κυρίως ἐξ ἰδικῆς των ὑπαιτιότητος. Ἐκεῖνο δὲ ποὺ ἔφερε τὴν ἀποτυχίαν, ἦτο ἀκριβῶς ἡ ἔλλειψις τῶν ἠθικῶν κεφαλαίων, τὰ ὁποῖα προηγουμένως ἀνεφέραμεν.

Πράγματι, ἐὰν δὲν διδαχθῇ ὁ νέος ἐξ ἀρχῆς νὰ εἶνε φίλεργος, ἐν πρώτοις δὲν εἰμπορεῖ νὰ ἔχῃ μεγάλας ἐλπίδας εὐδοκιμήσεως εἰς τὸ ἔργον του. Ἑκάστη ἐργασία ἀπαιτεῖ ἐπιμέλειαν, δραστηριότητα, κόπον. Εἶνε ἀπόφασις καὶ ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ νὰ κερδίζῃ ὁ ἄνθρωπος «ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου» τὸν ἄρτον τὸν ἐπιούσιον. Μὲ τὴν

φιλεργίαν του ἕκαστος γίνεται ἄξιος τῆς τροφῆς του· διότι «ἄξιος ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ», καθὼς λέγει ὁ Κύριος. Ὁ δὲ ὀκνηρός, ποὺ ἀποφεύγει τὸν κόπον τῆς ἐργασίας, σπαταλᾷ δὲ ἀνοήτως τὰς ὥρας του εἰς περιττὰς ἐνασχολήσεις, εἰς διασκεδάσεις καὶ καφφενεῖα καὶ φλυαρίας καὶ συζητήσεις πολιτικάς, γίνεται ἀνάξιος τῆς τροφῆς του, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ ἀποστόλου Παύλου, «ὁ μὴ ἐργαζόμενος μηδὲ ἐσθιέτω». Ἑπόμενον δὲ εἶνε νὰ καταντήσῃ εἰς τὴν πτωχείαν καὶ τὴν πεῖναν.

Ἐκτὸς ὅμως τῆς φιλεργίας, μεγάλην σημασίαν ἔχει ἡ τιμιότης· δηλαδή, ἡ εἰλικρίνεια, ἡ φιλαλήθεια, ἡ δικαιοσύνη εἰς ὅλας τὰς ἐπαγγελματικὰς σχέσεις πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Πρέπει ὁ νέος νὰ διδαχθῇ ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ τοὺς γονεῖς του ὅτι, διὰ νὰ ἔχῃ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ ὑποστήριξιν τῶν ἀνθρώπων, πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς σύμβουλόν του καὶ σύντροφόν του τὴν τιμιότητα· καὶ ποτὲ νὰ μὴ δολιεύεται καὶ αἰσχροκερδῇ, οὐδὲ νὰ ἐκμεταλλεύεται ὁπωσδήποτε τὸν πλησίον του. Διότι προτιμότερον καὶ μονιμώτερον εἶνε τὸ μικρόν, ἀλλὰ τίμιον κέρδος, παρὰ πλοῦτος πολύς, καρπὸς αἰσχροκερδείας καὶ δόλου καὶ ἀδικίας. Καὶ εὐτυχέστερος εἶνε ὁ κατέχων ὀλίγα χρήματα μὲ τὴν συνείδησιν ἥσυχον καὶ ἀναπαυμένην, παρὰ ὁ πλεονέκτης καὶ ἄδικος πλούσιος, τὸν ὁποῖον ταράττουν ἡμέραν καὶ νύκτα οἱ φοβεροὶ τῆς συνειδήσεως ἔλεγχοι καὶ ἡ βοὴ τῶν ἀδικηθέντων καὶ τῆς κοινωνίας ἡ περιφρόνησις καὶ κατακραυγή.

Τέλος, ἡ πίστις καὶ ἡ ἐλπὶς πρὸς τὸν Θεὸν εἶνε ἕνα πολύτιμον καὶ ἀπαραίτητον κεφάλαιον εἰς πᾶσαν ἐργασίαν καὶ ἐπιχείρησιν. Διότι ἐκεῖνος ποὺ ἐνθυμεῖται τὸν Θεόν, τὸν ἀγαθὸν προστάτην καὶ δίκαιον κριτήν, τὸν εὐλογοῦντα τὰ τίμια ἔργα καὶ τιμωροῦντα τὴν ἀδικίαν, ἔχει εἰς τὸ καθημερινόν του ἔργον ἕνα φωτεινὸν ὁδηγόν. Εἰς περιστάσεις δυσκόλους, ὅταν βιοπαλαίῃ καὶ ἀντιμετωπίζῃ ἀτυχήματα καὶ ζημίας, ἡ πίστις πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐλπὶς τοῦ δίδει ὑπομονὴν καὶ θάρρος καὶ ψυχραιμίαν, τὸν σώζει ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν καὶ τὸν βοηθεῖ εἰς σκέψεις καὶ ἀποφάσεις συνετάς. Ἐὰν δὲ ἔχῃ ἐπιτυχίας καὶ κέρδη, δὲν κυριεύεται ἀπὸ τὸ ὀλέθριον πάθος τῆς πλεονεξίας καὶ τῆς φιλαργυρίας καὶ δὲν γίνεται δοῦλος τοῦ μαμμωνᾶ.

Μὲ αὐτὰ λοιπὸν τὰ κεφάλαια, τὰ ὁποῖα ἀναδεικνύουν τοὺς τιμίους ἐπιστήμονας καὶ ἐπαγγελματίας, φροντίσατε ἀπαραιτήτως νὰ ἐφοδιάσετε τοὺς υἱούς σας. Χωρὶς αὐτά, ἡ ἄλλη ἱκανότης καὶ εὐφυΐα καταντᾷ ἐπικίνδυνος πανουργία, ἡ ὁποία διευκολύνει πᾶσαν παρανομίαν, καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ ἔγκλημα. Διδάξατε τὰ παιδιά σας νὰ εἶνε φίλεργοι, τίμιοι καὶ νὰ ἐνθυμοῦνται πάντοτε τὸν Θεὸν εἰς τὸ καθημερινόν των ἔργον, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι αὐτὰ εἶνε τὰ ἀνώτερα καὶ πολυτιμότερα κεφάλαια καὶ προσόντα.

Οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι, τῶν ὁποίων ἡ ψυχὴ ὁμοιάζει πρὸς τὴν γόνιμον καὶ καρποφόρον γῆν, δεχόμενοι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ «καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ», λέγει ὁ Κύριος. Δηλαδὴ ὄχι ἀκόπως καὶ ἀπόνως, ἀλλὰ ὑπομένοντες ποικίλους κόπους καὶ πόνους καὶ δοκιμασίας.

ΛΟΓΟΙ ΧΡΥΣΟΙ

ΤΙ ΕΙΝΕ Ο ΚΟΣΜΟΣ;

Πόσον σπουδαία ἐρώτησις! Σπουδαία δι' ὅλους ἡμᾶς ὅσοι ζῶμεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κόσμου, ἀναπνέοντες κατ' ἀνάγκην τὰς δηλητηριώδεις ἀναθυμιάσεις, αἱ ὁποῖαι ἐκπέμπονται ἀκαταπαύστως ἐξ αὐτοῦ καὶ αἱ ὁποῖαι σιγά—σιγά, ἐὰν δὲν προφυλαχθῶμεν, θὰ τροποποιήσουν κατ' ἀρχάς, ἔπειτα δὲ θὰ ἀλλάξουν τελείως τὴν χριστιανικὴν σκέψιν καὶ νοοτροπίαν. Σπουδαία δι' ὅλους σᾶς, ὦ λεπταὶ καὶ ἁγναὶ νεαραὶ ψυχαί, αἱ ὁποῖαι διὰ πρώτην φορὰν θέλετε νὰ εὑρεθῆτε εἰς τὸ μέσον τοῦ κόσμου αὐτοῦ· διότι πολλάκις ἴσως σᾶς ὡμίλησαν περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν τὸν γνωρίζετε καλῶς. Ὁ κόσμος αὐτὸς ἐκθαμβώνει κατ' ἀρχάς, θέλγει κατόπιν, γοητεύει ἔπειτα, φονεύει τελικῶς! Ναί, φονεύει ὁ κόσμος· καὶ φονεύει τὴν ψυχήν!

Ἂς ἀπαντήσωμεν σαφέστερον εἰς τὸ ἄνω ἐρώτημα καὶ ἂς ζητήσωμεν τὰ στοιχεῖα τῆς ἀπαντήσεώς μας ἀπὸ τὰς γενναίας ἐκείνας χριστιανικὰς ψυχάς, ποὺ ἐσπούδασαν τὸν κόσμον ὑπὸ τὸ φῶς τῶν τρομερῶν ἐκείνων λόγων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ: «Οὐαὶ τῷ κόσμῳ..... (Ἐγὼ ὁ εἰπὼν διὰ τοὺς φονεῖς μου) Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ»!

*
* *

Τί εἶνε λοιπὸν ὁ κόσμος;

Ὁ κόσμος εἶνε τὸ σύνολον τῶν ἰδεῶν, τῶν κρίσεων, τῶν αἰσθημάτων, τῶν γνωμῶν, τῶν ἐλπίδων, τῶν φόβων, τῶν ἐπιθυμιῶν, τῶν θλίψεων, τῶν ὀνείρων, τὰ ὁποῖα περικυκλώνουν τὴν ψυχήν, τὴν περιπλέκουν, ἐπισωρεύονται γύρω της καί, ἀφοῦ τῆς κρύψουν τὸ μάτι τοῦ Θεοῦ ποὺ ἦτο συνειθισμένη νὰ βλέπῃ, τῆς ἀποκρύπτουν σιγὰ—σιγὰ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν αἰωνιότητα, πρὸς τὰ ὁποῖα ἐβάδιζε, καὶ δὲν τὴν ἀφίνουν νὰ ἀντιλαμβάνεται τίποτε ἄλλο παρὰ ὅ,τι βλέπομεν, ὅ,τι λογαριάζομεν, ὅ,τι μετροῦμεν καὶ ζυγίζομεν.

Ὁ κόσμος εἶνε ἡ ζωή, ἡ ὑγεία, ἡ δόξα, ἡ ὡραιότης, τὰ πλούτη, ἡ οἰκογένεια, ἡ πατρίς, ἡ ἀρετὴ αὐτή—χωρισμένα ὅμως ὅλα αὐτὰ ἀπὸ τὸν Θεὸν τὸν δημιουργόν των καὶ ἀπὸ τὸν σκοπόν των, θεωρούμενα δὲ καὶ ἀναζητούμενα ὡς τὰ ἀληθῆ ἀγαθὰ καὶ ὡς ὁ τελικὸς σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ κόσμος εἶνε ἐκεῖνος ποὺ σβύνει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ θεῖον φῶς, τὸ ὁποῖον ἐδείκνυεν εἰς τὴν ψυχήν του τὰ ἀόρατα καὶ συνετέλει νὰ ἕλκεται ἡ καρδία του ἀπὸ τὸ ὡραῖον, τὸ αἰώνιον καὶ μὴ σαλευόμενον. Ὁ κόσμος εἶνε ἐκεῖνος, ποὺ ἀντικαθιστᾷ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν μὲ ἕνα φῶς, τὸ ὁποῖον εἶνε μὲν ἐκθαμβωτικόν, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶνε τοιοῦτο, δὲν ἀφίνει πλέον νὰ ἴδωμεν, νὰ αἰσθανθῶμεν, νὰ ἀγαπήσωμεν ἄλλο τίποτε παρὰ μόνον ὅ,τι προσβάλλει τὰς αἰσθήσεις μας. Ὁ κόσμος ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὴν ψυχὴν τὸν πόθον τῶν θείων πραγμάτων διὰ νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ μὲ τὸν πόθον τῶν αἰσθησιακῶν πραγμάτων.

*
* *

Θέλετε κἄτι ἀκόμη ἀκριβέστερον;

Ὁ κόσμος εἶνε ἡ μητέρα ἐκείνη, ἡ ὁποία δεσμεύει τὴν κόρην της μέσα εἰς τὴν ἁπαλὴν ἀτμόσφαιραν μιᾶς τρυφερᾶς, ἀλλ' ὅλως φυσικῆς ἀγάπης. Μοναδική της χαρὰ εἶνε

νὰ ἀνταποκρίνωνται τὰ αἰσθήματά της πρὸς τὰ αἰσθήματα τῆς κόρης της καὶ ἡ μία νὰ σκέπτεται διὰ τὴν ἄλλην· τὸ δὲ καλύτερον ὄνειρόν της εἶνε μία ἀποκατάστασις παρατεινομένη αἰωνίως. Ταλαίπωρος μητέρα! Δὲν σκέπτεται ἐν τῇ θλιβερᾷ της τρέλλᾳ ὅτι ἡ καρδία τῆς μητρὸς καὶ τῆς κόρης δὲν ἔγιναν ἡ μία διὰ τὴν ἄλλην, ἀλλὰ διὰ τὸν Θεὸν μόνον! Ἆ! εἰς τὴν αἰωνιότητα θὰ κλαύσουν καὶ αἱ δύο μαζύ, μητέρα καὶ κόρη, ὅταν θὰ ἴδουν τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, χωρὶς νὰ ἀναγινώσκουν ἐπ' αὐτοῦ τὴν οὐρανίαν πρόσκλησιν!

Ὁ κόσμος εἶνε ὁ πατέρας ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον περιβάλλει ὡς ἄλλος φωτοστέφανος μία φήμη ἀνταξία τῆς ἐργασίας του, καὶ ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ δὲν γνωρίζει νὰ ὑψώσῃ τὰ μάτια του εἰς τὸν οὐρανόν, ζητεῖ διὰ τὸν υἱόν του ἕνα στέμμα ὅμοιον μὲ τὸ ἰδικόν του, στέμμα κοσμικῆς εὐτυχίας. Τὸν ἐφοδιάζει λοιπὸν μὲ συμβουλὰς σοφὰς κατὰ κόσμον, αἱ ὁποῖαι ὅμως—ἀλλοίμονον!—ἐπειδὴ εἶνε ποτισμέναι μὲ τὴν ἀδιαφορίαν πρὸς τὰ οὐράνια, τὰ ὁποῖα κατ' αὐτὸν δὲν χρησιμεύουν καθόλου διὰ τὴν παροῦσαν ζωήν, ἀποσποῦν ἀπὸ τὴν καρδίαν τοῦ υἱοῦ τὴν πίστιν τῶν πρώτων του χρόνων καὶ δὲν τοῦ ἀφίνουν ὡς κέντρον καὶ ὡς ἔμπνευσιν τίποτε ἄλλο παρὰ μόνον τὰς δύο αὐτὰς λέξεις: τὴν δόξαν καὶ τὸν πλοῦτον!

Ὁ κόσμος εἶνε τὸ ἀπερίσκεπτον ἐκεῖνο πλῆθος, τὸ ὁποῖον ἐξετάζει τὰ πράγματα, τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὴν θρησκείαν αὐτήν, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως μόνον τῆς ὑλικῆς ὡραιότητος. Δι' αὐτοὺς τὰ ἅγια ὀνόματα τοῦ Θεοῦ, τοῦ Ἰησοῦ, τῆς Παναγίας εἶνε μόνον πολύτιμος πηγὴ διὰ τὴν ποίησιν καὶ τὴν τέχνην· ἡ δὲ ὑπερφυσικὴ ὡραιότης τῆς χριστιανικῆς λατρείας εἶνε μόνον θέλγητρον τῶν ματιῶν, τέρψις τῶν αὐτιῶν, στιγμιαία εὐχαρίστησις τῆς καρδίας. Αὐτὰ ὅλα ὑπάρχουν βεβαίως εἰς τὴν θρησκείαν, ἀλλ' ὑπάρχουν καὶ ἄλλα περισσότερα ἀπὸ αὐτά, καθὼς καὶ ἄλλα ὀλιγώτερα ἀπὸ αὐτά!

Ὁ κόσμος εἶνε ὁ σκεπτικιστὴς ἐκεῖνος ποὺ φαντάζεται ὅτι ἀποδίδει εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν βαθύτερον σεβασμόν, ἐπειδὴ ἀρκεῖται εἰς τὸ νὰ λέγῃ ὅτι εἶνε ὁ ἄνθρωπος, ποὺ ἐξυπηρέτησεν ἁπλῶς τὴν κοινωνικὴν πρόοδον. Ὁ κόσμος εἶνε ὁ φιλόσοφος ἐκεῖνος, ποὺ δέχεται ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου ὅσα ἠθικὰ διδάγματα ταιριάζουν εἰς τὸν ἰδικόν του τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι, ἀπορρίπτει δὲ περιφρονητικῶς τὰ μυστήρια, ποὺ δὲν βλέπει τὸ λογικόν του, καὶ τὰ δόγματα, ποὺ ἀντιτίθενται εἰς αὐτό. Ὁ κόσμος εἶνε ὁ δῆθεν φιλάνθρωπος ἐκεῖνος, ποὺ δὲν παραδέχεται ἀπὸ τὰς ἀρετὰς τοῦ Χριστοῦ ἄλλην παρὰ μόνον τὴν ἀγάπην, ἐφ' ὅσον αὐτὴ ἀνακουφίζει τὰ πάσχοντα σώματα ἢ κάμνει καρποφόρον τὴν γῆν, καταδικάζει δὲ ἐν τῷ ὀνόματι τῆς κοινωνίας, καὶ ὑπὸ τὴν πρόφασιν ὅτι δὲν προσφέρουν τίποτε δι' αὐτήν, τοὺς ζῶντας ἀπὸ τὴν ἐλεημοσύνην, ἢ τοὺς προσευχομένους πρὸς τὸν Θεὸν τῆς ἀγάπης, ἢ τοὺς ὑπομένοντας τὸ βραδὺ μαρτύριον τῶν θλίψεών των, ὡσὰν νὰ μὴ εἶχεν ἡ κοινωνία ψυχὴν διὰ νὰ ἐπιμεληθῇ δι' αὐτὴν καὶ νὰ τὴν μορφώσῃ, νὰ τὴν ἀναπτύξῃ, νὰ τὴν ὁδηγήσῃ εἰς σωτηρίαν.

Αὐτὸς εἶνε ὁ κόσμος, τὸν ὁποῖον κάθε ἀληθὴς Χριστιανὸς ὀφείλει νὰ μισήσῃ, διὰ νὰ μὴ ἀκολουθήσῃ τὴν τύχην τοῦ κόσμου.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

—Εἶσθε πληγωμένος, πάτερ μου;

—Δὲν αἰσθάνομαι πόνον, τέκνον μου, εἶπεν ὁ Φάβιος, ὁ ὁποῖος, τῇ ἀληθείᾳ, εἶχε ζαλισθῆ ἀπὸ τὰ ἀλλεπάλληλα καὶ σκληρὰ κτυπήματα.

—Μὰ ἐγὼ βλέπω αἷμα νὰ τρέχῃ! Ἰδέτε Ρωμαῖοι! Δὲν ἐντρέπεσθε; ἠρώτησεν ἡ Μερκία μὲ ἀγανάκτησιν, στραφεῖσα πρὸς τὸ πλῆθος.

Ἡ Μερκία ἐσπόγγισε τὰ αἵματα ἀπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ Φαβίου καί, ἀφοῦ τὸν ἔπιασεν ἀπὸ τὸ χέρι, εἶπεν· Ἄφησε νὰ σὲ ὁδηγήσω στὸ σπίτι, πάτερ μου.

Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Σερβίλιος ἐπενέβη καὶ τὴν ἐσταμάτησε λέγων:

—Ὄχι τόσον γρήγορα! Τί λέτε σεῖς, συμπολῖται, εἶνε σωστὸ ἕνα ζεῦγος ὡραίων ματιῶν καὶ μιὰ παιδικὴ μορφὴ νὰ κυριαρχῇ τῆς Ρώμης καὶ τῶν Ρωμαίων;

—Ὄχι, ὄχι! ἐβρυχήθη ὁ Στράβων, καλῶν τοὺς ἄλλους νὰ τὸν περικυκλώσουν.

Ἡ Μερκία ἐστράφη καὶ μὲ μίαν συγκινητικὴν χειρονομίαν θερμῆς ἱκεσίας, εἶπε:

—Σᾶς ζητῶ ὡς χάριν νὰ ἀφήσετε ἐλεύθερον τὸν γέροντα αὐτόν! Δὲν ἔχει κάμει ποτὲ κακόν· τὸν γνωρίζω πολὺ καλά. Δὲν ἔχει βλάψει κανένα, ἐκτὸς ἐὰν θεωρῆται βλάβη τὸ ὅτι ἐνοσήλευσεν ἀσθενεῖς, παρηγόρησε λυπημένους καὶ ἐβοήθησεν ἀπροστατεύτους. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἔχει κάμει. Θέλετε νὰ τὸν φονεύσετε γι' αὐτά;

Ὁ Σερβίλιος καὶ ὁ Στράβων ἐδιπλασίασαν τὰς δυνάμεις των καὶ οὐρλιάζοντες, ἐκραύγασαν: Εἶνε χριστιανός! Εἰς τοὺς λέοντας! ἔπεισαν δὲ τὰ πλήθη νὰ περικυκλώσουν πάλιν τὸν δυστυχῆ Φάβιον. Ματαίως ἡ Μερκία σκυμμένη ἐπάνω του προσεπάθει νὰ τὸν προφυλάξῃ ἀπὸ τοὺς κακούργους, ποὺ ἤθελαν νὰ τὸν σύρουν μαζί των. Αἱ προσπάθειαί της ἦσαν μηδαμιναὶ ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ τυφλὸν μῖσος τοῦ ὄχλου. Μία δωδεκὰς δυνατῶν, ἀσπλάγχνων χειρῶν ἦσαν ἐπάνω της, διὰ νὰ τὴν ἀποσπάσουν ἀπὸ τὸν Φάβιον. Αἱ ἄγριαι καὶ βρωμεραὶ βλασφημίαι των ἠχοῦσαν εἰς τὰ αὐτιά της καθ' ὃν χρόνον ἐπάλαιε πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ γηραιοῦ διδασκάλου της. Ὁ θάνατος ἐφαίνετο καὶ διὰ τοὺς δύο ἀναπόφευκτος. Αἴφνης τὰ πράγματα ἤλλαξαν. Κρότος στρατιωτικῶν βημάτων ἠκούσθη μαζὺ μὲ μερικοὺς ρυθμικοὺς κτύπους, ὅπλα ἔλαμψαν, μαλακοὶ κτύποι ἀνεδόθησαν σὰν νὰ ἔπιπταν λαβαὶ δοράτων εἰς κεφαλὰς καὶ σώματα συγχρόνως. Σὰν κοπάδι ἀπὸ φοβισμένα πρόβατα, τὰ ἄνανδρα πλήθη ὠπισθοχώρησαν πρὸς τὰ ἄκρα τοῦ δρόμου, παρατηροῦντα μὲ τρομαγμένα βλέμματα τὸν φρουρὸν τῶν στρατιωτῶν, οἱ ὁποῖοι ὡδηγοῦντο ἀπὸ τὸν Βιτούριον, εἶχον δὲ ἀρχηγὸν τὸν Μᾶρκον, τὸν ἔπαρχον τῆς Ρώμης.

Καὶ ἔτσι, διὰ πρώτην φοράν, αἱ δύο αὐταὶ εὐγενεῖς ὑπάρξεις, ὁ Μᾶρκος καὶ ἡ Μερκία, συνηντῶντο καὶ ἔβλεπον ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Τί εἶνε τὸ λεπτόν, τὸ μυστηριῶδες πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον οἱ ἄνθρωποι ὀνομάζουν συγγένειαν; Τί εἶνε ὁ μαγνητισμὸς ἐκεῖνος ποὺ μὲ μιὰ ματιά, μὲ μιὰ ἐπαφή, σύρει δύο ψυχαῖς τὴν μίαν πρὸς τὴν ἄλλην; Γιὰ ἕνα δευτερόλεπτο τὰ βλέμματά των συνηντήθησαν καὶ τοῦτο ἤρκεσε ν' ἀλλάξῃ γιὰ πάντα τὸν ροῦν τῆς ζωῆς καὶ τῶν δύο. Γιὰ μιὰ στιγμὴ ἔμειναν ἀκίνητοι. Κάποια παράδοξος γοητεία ἐφαίνετο ἐπιδρῶσα ἐπ' αὐτῶν. Ἦτο σὰν νὰ μιλοῦσαν ψυχὴ μὲ ψυχὴ καὶ αὐτὸ τοὺς ἔκαμνε ν' ἀποροῦν. Ἀλλὰ τώρα δὲν ἦτο κατάλληλος καιρὸς δι' αὐτοανάλυσιν. Ὁ Μᾶρκος ἔπρεπε νὰ ἐνεργήσῃ καί, ἀφοῦ ἐκυριάρχησεν ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ του, ἠρώτησε μὲ τὸ ὕφος ἀνθρώπου συνηθισμένου νὰ διατάσσῃ καὶ νὰ γίνεται ἀκουστός:

—Τί ἔκαμε αὐτὸς ὁ γέρων;

—Εἶνε Χριστιανός! ἐφώναξεν ὁ Σερβίλιος.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Αἱ τελεταὶ τῶν Κατηχητικῶν.

Αἱ ὡραῖαι καὶ συγκινητικαὶ τελεταὶ ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τῶν ἐνταῦθα Ἐκκλησιαστικῶν Κατηχητικῶν σχολείων συνεκέντρωσαν καὶ ἐφέτος εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς πλήθη γονέων, διὰ ν' ἀκούσουν τὸν ἀπολογισμὸν τῆς ἐργασίας τοῦ διαρρεύσαντος ἔτους. Ὅσοι παρέστησαν εἰς τὰς τελετὰς ταύτας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἀνώτεροι τοῦ ἱεροῦ κλήρου βαθμοῦχοι, ἐπευλογοῦντες ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τὸ συντελούμενον ἔργον, ᾐσθάνθησαν ὅτι ἀναπνέουν εἰς μίαν νέαν ἀτμόσφαιραν, πνευματικὴν καὶ ἁγίαν, ὅπου οἱ μικροὶ μαθηταί, μὲ καρδίαν πλημμυροῦσαν ἀπὸ χαρὰν καὶ ἀπὸ αἰσθήματα ὑψηλὰ καὶ εὐγενῆ, ηὐχαρίστουν τὸν ἀγαθὸν Θεὸν καὶ Πατέρα, «ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ», κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ ἀποστόλου Παύλου (Κολασ. γ' 16). Ὅλοι ἔβλεπον καὶ ὡμολόγουν τὴν καταφανῆ μορφωτικὴν ἐπίδρασιν ἐκ τῶν Κατηχητικῶν μαθημάτων καὶ τῆς ὅλης χριστιανικῆς ἀγωγῆς, τὴν ὁποίαν προσπαθεῖ νὰ δώσῃ τὸ Κατηχητικὸν σχολεῖον. Καὶ ἀνεχώρουν μὲ τὰς θερμοτέρας εὐχὰς διὰ τὴν στερέωσιν καὶ ἐπέκτασιν τοῦ σωτηρίου τούτου διὰ τοὺς μικροὺς θεσμοῦ, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰς χρηστοτέρας ἐλπίδας διὰ τὸ μέλλον, ὁραματιζόμενοι μίαν κοινωνίαν τῆς αὔριον χριστιανικωτέραν καὶ ἠθικωτέραν τῆς σημερινῆς, οἱ πρωτοπόροι τῆς ὁποίας θὰ εὑρεθοῦν ἀσφαλῶς εἰς τὰ ἐνθουσιῶντα πλήθη τῶν σημερινῶν μαθητῶν.

Παράπονα ἀθέων.

Τὸ ἐπίσημον δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἐκκλησία» γράφει, ὅτι ὁ ἡγέτης τῶν ἀθέων τῆς Ρωσίας Γιαροσλάβσκη, ἐκθέτων εἰς τὸ σοβιετικὸν περιοδικὸν «Ἡ νεαρὰ φρουρὰ» τὰ ἀποτελέσματα τοῦ «ἀθέου μετώπου», ὁμολογεῖ ὡς σφόδρα δύσκολον τὴν ἐξόντωσιν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ Ἐκκλησίας διὰ τὴν «ἀσυνήθη ζωτικότητα» αὐτῆς. Παρὰ πάντας τοὺς διωγμοὺς καὶ τὰς ποικίλας μεθόδους, τὰς ὑπὸ τῆς ἀθεϊστικῆς προπαγάνδας τεθείσας εἰς ἐνέργειαν, ὑπάρχουν εἰς τὴν Ρωσίαν σήμερον—κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ ἰδίου—περὶ τὰς 40.000 θρησκευτικὰ σωματεῖα μὲ ἰδίας ἐγκαταστάσεις, μὲ ἀσματικοὺς χοροὺς καὶ ἱεροκήρυκας. Ἐκφράζει δὲ τὴν θλῖψιν του, διότι δὲν ἐγκατέλειψαν τὴν θρησκείαν ἑκατομμύρια χωρικῶν καὶ δὴ καὶ ἐργατῶν· καὶ διότι οὐχὶ σπανίως οἱ ἄθεοι, καὶ ἰδιαιτέρως αἱ ἀθεΐζουσαι γυναῖκες, συναντοῦν σκληρὰς ἀντιδράσεις, ἰδίως εἰς τὰς ἀνατολικὰς περιφερείας.

Ἄλλη δὲ σοβιετικὴ ἐκπαιδευτικὴ ἐφημερὶς παραπονεῖται, ὅτι αἱ τάξεις τῶν διδασκάλων καὶ τῶν ἄλλων νεαρῶν προπαγανδιστῶν τῆς ἀθεΐας δὲν εἶναι δραστήριαι εἰς τὸ ἀντιθρησκευτικὸν ἔργον. «Οἱ ἀντιθρησκευτικοὶ πυρῆνες—γράφει—εἶναι μόνον εἰς τὸ χαρτί. Κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων δεκάδες μαθητῶν διέκοψαν τὰ μαθήματα καὶ ἐφοίτησαν εἰς τοὺς ναούς. Πολλὰ παιδιὰ καθ' ἑβδομάδα μεταβαίνουν εἰς τὴν λειτουργίαν, μερικὰ δὲ ἐξ αὐτῶν καὶ ψάλλουν εἰς τοὺς χορούς. Εἰς τὰ σχολεῖα δὲν χρησιμοποιεῖται τὸ ἀντιθρησκευτικὸν ὑλικόν, οἱ δὲ διδάσκαλοι κατὰ τὰ μαθήματα οὐδὲν λέγουν κατὰ τῆς θρησκείας .....».

Δὲν ἱκανοποιεῖται λοιπὸν ἡ ἀντίχριστος μανία τῶν ἀθέων τῆς Ρωσίας, ποὺ ἤλπιζεν ὅτι ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν ὅλος ὁ λαὸς θὰ ἐξωμοιώνετο μὲ αὐτούς. Ἀλλὰ δὲν ἔφθασεν ἀκόμη ὁ καιρός, κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ πεισθοῦν ἐκ τῆς ἀδιαψεύστου πείρας των, ὅτι «πρὸς κέντρα λακτίζουν»· ὅτι ὁ Θεὸς ὁ δίκαιος θὰ ἀνταποδώσῃ «τοῖς μὲν θλιβομένοις ἄνεσιν, θλῖψιν δὲ τοῖς θλίβουσιν, οἵτινες δίκην τίσουσιν, ὄλεθρον αἰώνιον ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος Αὐτοῦ».

Καὶ ἄλλοι διῶκται.

Ἐκ παραλλήλου ὁ ἐθνικοσοσιαλισμὸς τῆς Γερμανίας, καίτοι ἐκ πρώτης ὄψεως παρουσιάζεται ἄντικρυς ἀντίθετον πολιτικὸν σύστημα πρὸς τὸν κομμουνισμόν, ἐν τούτοις εἰς τὴν ἀπέναντι τῆς χριστιανικῆς θρησκείας διαγωγήν του δὲν ἀπέχει πολὺ τῆς τοῦ κομμουνισμοῦ. Διότι ὁ γερμανικὸς ἐθνικοσοσιαλισμὸς ζητεῖ ν' ἀντικαταστήσῃ καὶ τὴν θρησκείαν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶν του, ἀπαιτῶν τὴν ψυχῇ καὶ σώματι ἀφοσίωσίν των, καὶ συνεπῶς τὴν ἀπάρνησιν πάσης ἄλλης πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως. Ἰδιαιτέρως τώρα ἐπιδιώκεται ἡ κατάκτησις τῆς μαθητικῆς νεολαίας καὶ ποικίλη ἐξασκεῖται ὑπὸ τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν πίεσις ἐπὶ γονέων καὶ μαθητῶν, ὅπως οἱ τελευταῖοι οὗτοι κατατάσσωνται εἰς τὰς τάξεις τῆς «χιτλερικῆς νεολαίας».

Ἀλλ' εἰς τὴν τοιαύτην προσπάθειαν ἀντιτάσσεται στερρῶς ὁ καθολικὸς Κλῆρος. Ἐπίσκοποι διαφόρων περιφερειῶν ἀνέγνωσαν ἀπ' ἄμβωνος ἐγκυκλίους, διὰ τῶν ὁποίων καταγγέλλουν τὸν ἀντιχριστιανικὸν χαρακτῆρα τῶν χιτλερικῶν νεολαιῶν καὶ καθιστοῦν τοὺς γονεῖς ὑπευθύνους ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐὰν ἐμπιστευθοῦν τὰ τέκνα των εἰς πρόσωπα ἔχοντα ἀντιχριστιανικὰς ἰδέας, διὰ τῶν ὁποίων ταῦτα θὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν πίστιν καὶ ζωήν. «Ἐνῷ ἡμεῖς, ἔγραφε μία τοιαύτη ἐγκύκλιος, ἀφιερώνομεν τὴν νεολαίαν εἰς τὸν Χριστόν, τὸν θεῖον φίλον τῶν παιδιῶν, ὑπάρχουν ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς ζώσης φωνῆς, διὰ τοῦ βιβλίου, διὰ τοῦ Τύπου, ἐπιδιώκουν νὰ ἐμποτίσουν αὐτὴν μὲ ψυχρότητα καὶ ἀδιαφορίαν ἐναντίον Του. Θέλουν νὰ μὴ βασιλεύῃ πλέον ὁ Χριστὸς ἐπὶ τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ, καίτοι διὰ τοῦ προσώπου Του, διὰ τῶν διδαγμάτων Του, διὰ τῆς Ἐκκλησίας Του, ἐπὶ χίλια καὶ πλέον ἔτη κύματα φωτὸς καὶ δυνάμεως ἀκατανικήτου μετέδωκεν εἰς τὴν χώραν μας. Δὲν φοβούμεθα—προσθέτει—μήπως καταργηθῇ ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ ἐφ' ἡμῶν. Θὰ βασιλεύῃ ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ σταυροῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου Τὸν καθηλώνουν εἰς πλείστους Γολγοθᾶ τῆς Γερμανίας».

Ἀσύστολος ψευδορκία.

Εἰς μίαν δίκην ἐπὶ φόνῳ, τὸν ὁποῖον προεκάλεσε πρό τινων ἐτῶν ἡ θλιβερὰ κομματικὴ διαμάχη, ποὺ λυμαίνεται ἐπὶ εἰκοσαετίαν τὸν τόπον μας, ἐδείχθη κατὰ τὸν πλέον εἰδεχθῆ τρόπον μία μεγάλη ἠθικὴ πληγή: ἡ καταπληκτικὴ καταπάτησις τῆς ἀληθείας· ἡ ἄνευ συστολῆς ἀπέναντι τῶν ἀνθρώπων καὶ ἄνευ φόβου ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ ψευδορκία!

Σειρὰ μαρτύρων ἀπεκαλύφθη μαρτυροῦσα ὅλως ἀντίθετα πρὸς ὅσα κατέθεσεν εἰς προηγουμένην κατάθεσιν. Καὶ ὅταν ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου ἠρώτα, πῶς εἰς τὴν πρώτην κατάθεσιν εἶπε τὰ ἀντίθετα, πότε ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν, τότε ἢ τώρα; ἐλάμβανε τὴν ἀπάντησιν: Τώρα. Καὶ εἰς δευτέραν ἐρώτησιν, διατί τότε εἶπε ψέματα; ἤκουε τὴν καταπληκτικὴν ἀπάντησιν: Ἔτσι μοῦ εἶπαν νὰ πῶ· ἂν δὲν τὤλεγα, θὰ ἔχανα τὴ θέσι μου καὶ εἶμαι φτωχὸς ἄνθρωπος!

Δηλαδὴ σαφὴς ὁμολογία, ὅτι εἰς μίαν ἀπὸ τὰς δύο περιπτώσεις ἐψευδόρκησε, διὰ νὰ ἀσφαλίσῃ αὐτὸς τὴν θέσιν του, ἀδιαφορῶν ὅμως ἂν διὰ τῆς ψευδορκίας του ἀθωώνει ἕνα φονέα ἢ καταδικάζει ὡς φονέα ἕνα ἀθῷον! Εἶναι βεβαίως γνωστόν, ὅτι ὑπάρχει δυστυχῶς τάξις ψευδομαρτύρων ἐξ ἐπαγγέλματος, ποὺ εὑρίσκονται πρόχειροι εἰς ὡρισμένα παρὰ τὰ δικαστήρια κέντρα, διὰ νὰ ἔλθουν καὶ ψευδορκήσουν ἀντὶ ὀλίγων δεκάδων δραχμῶν. Ἀλλ' αὐτοὺς δὲν τοὺς ἐδημιούργησε μόνον ἡ ἠθικὴ ἐκείνη ἀναισθησία καὶ ἀφοβία, ποὺ φθάνει μέχρι ψευδορκίας διὰ τὸν εὔκολον πορισμὸν χρημάτων. Τοὺς ἐδημιούργησε καὶ τὸ Κράτος, τὸ ὁποῖον μετὰ πάσης εὐκολίας νομοθετεῖ ὁρκοδοσίαν διὰ τὰς πλέον κοινὰς ὑποθέσεις τῶν πολιτῶν του. Τὸ ἀκόμη θλιβερώτερον εἶναι ὅτι, ἐκτὸς τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος ψευδόρκων, παρουσιάζονται καὶ τόσοι ἄλλοι, τόσον ἀδιστάκτως ψευδορκοῦντες καὶ μὲ τόσον ἐλαφρὰν συνείδησιν ἐνώπιον δικαστηρίων καταπατοῦντες τὴν ἀλήθειαν εἰς βάρος τοῦ ἄλλου, ἀρκεῖ ὅτι αὐτοὶ ἐξυπηρετοῦν κάποιο ἄθλιον ἀτομικόν των συμφέρον!

Αὐτὸ εἶναι κινδυνωδέστατον δεῖγμα ἠθικῆς καταπτώσεως.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν οἱ κάτωθι θεολόγοι εἰς τοὺς ἱ. ναούς:

Μητροπόλεως ὁ ἀρχιμ. Σεραφεὶμ Παπακώστας.
Χρυσοσπηλαιωτίσσης ὁ ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Κολιόπουλος.
Ἁγ. Νικολάου (Πευκακίων) ὁ κ. Π. Τρεμπέλας.
Ἁγίων Ἀναργύρων (Ν. Ἰωνίας) ὁ κ. Ἀχ. Παπαθανασόπουλος.
Ἁγ. Ζώνης ὁ κ. Δημ. Παπακωνσταντίνου.

Ἐπίσης ὁμιλοῦν οἱ κ. κ. Ἰωάν. Καψιμάλλης ἐν Καβάλλᾳ· ἱεροδ. Χαραλ. Δέδες ἐν Χανίοις· ἱεροδ. Πάμφιλος Παπαγιάννης καὶ Δ. Παπαδημητρίου ἐν Ἡρακλείῳ· Περ. Φωτόπουλος ἐν Ρεθύμνῳ· Χρ. Παπαγιάννης ἐν Λάρνακι (Κύπρου)· Ἀλέξ. Γκανιάτσος καὶ Εὐστ. Μπιλάλης ἐν Σέρραις· Κωνστ. Χρόνης ἐν Φλωρίνῃ· Ἀθανάσιος Φραγκόπουλος ἐν Πάτραις καὶ Γ. Γεωργανόπουλος ἐν Κερκύρᾳ.

Τύποις «ΖΩΗΣ»—Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι